

Cena Oskára Čepana 2018: Jedinečné výstavné finále v nevýstavných priestoroch OD Dunaj na Námestí SNP

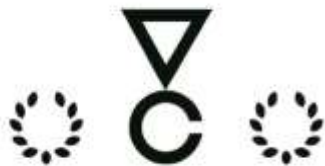
03. 10. 2018 | TLAČOVÁ SPRÁVA

Ikonické priestory bývalého obchodného domu Dunaj s výhľadom na Námestie SNP v Bratislave - ako na svedka najväčších revolučných zmien v našej nedávnej histórii - prilákali autorov projektu Cena Oskára Čepana (COČ). Od štvrtka 4. októbra do 26. októbra 2018 tam bude výstava štyroch finalistov tohtoročnej ceny - Lucie Mičkovéj, Adama Novotu, Emílie Rigovej, Borisa Sirku - s názvom *Time After Time*. Výstava má byť najdôležitejším komunikačným nástrojom a odborným výstupom Ceny Oskára Čepana 2018. Jej trvanie obohatí rad sprievodných podujatí.

"Novou filozofiou Ceny Oskára Čepana je dôraz na umelecké myslenie a prax umelcov a umelkýň – usiluje sa rešpektovať kontext, v ktorom ich tvorba vzniká a následne vytvoriť platformu pre ich plnohodnotné predstavenie verejnosti. Preto sa autentické priestory ateliérov v Prahe, Bratislave, Banskej Bystrici a v Košiciach stali východiskom pre uvažovanie o tohtoročnej finálovej výstave, o sprievodnom programe, ako aj o filmových medailónoch, ktoré autorov približujú verejnosti," povedala Lucia Gavulová, nová riaditeľka Nadácie – Centrum súčasného umenia, organizátora Ceny Oskára Čepana, ktorá tento ročník Ceny aj koordinovala a priniesla do organizácie a filozofie Ceny zásadné zmeny aj pre budúcnosť. Predovšetkým vyzdvihla, že tohtoročná COČ vznikala ako spoločný projekt organizačného tímu, ktorý postavila a finalistov/finalistiek. Intenzitu spolupráce naštartovali podľa nej stretnutia, ateliérové návštevy a rozhovory s autormi, pretože za najdôležitejšie považuje v súčasnom umení dialóg, porozumenie, komunikáciu, otvorenosť novým myšlienkam a vzájomnú podporu výtvarnej a kultúrnej scény.

Výstavný projekt obsahuje živé umelecké vystúpenia v rôznych formách – diskusie, performancie, tanečné a hudobné prezentácie, ako aj participatívny happening. Pre organizátorov, a najmä pre samotných finalistov, je výstava, ktorá sa rozvíjala organicky v konštruktívnej spolupráci celého tohtoročného tímu, najdôležitejším komunikačným nástrojom a odborným výstupom Ceny Oskára Čepana 2018.

"Miestom na konanie projektu finále Ceny Oskára Čepana 2018, pre ktorý sme vzhľadom na obsah projektu zvolili tentokrát aj podtitul, sa stal nevýstavný priestor ikonickej postmodernej stavby bývalého obchodného domu Dunaj, ktorý sa nachádza na bratislavskom Námestí SNP. Dejiny ale aj nedávne udalosti v krajine, situácia v centre mesta a stav budovy, v akom sa dnes nachádza, podporili celkovú atmosféru revolty ale aj nádeje vo finále Ceny. Cena Oskára Čepana, 2018 určite nie je len

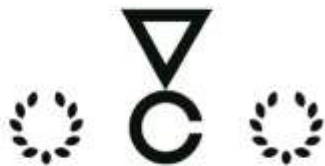
pokračovaním užitočnej štafety oceňovania a podpory kariéry mladých tvorcov, ale predovšetkým relevantnou inštitúciou, ktorá v Nadácii - Centre súčasného umenia v kontinuite rokov významne prispievala do diskurzu súčasného slovenského vizuálneho umenia s medzinárodným presahom. Ako progresívna platforma na prezentáciu aktuálnych ideí trendov v súčasnom umení a jeho teórii má nenahraditeľné miesto na scéne," povedala kurátorka výstavy Lucia Gregorová Stach.

Opustené obchody a neskôr kancelárie poskytujú výhľad na námestie, ktoré bolo svedkom najväčších revolučných zmien v nedávnych dejinách krajiny. Dnes ich môžeme považovať za modernú ruinu, ktorá si pamätá množstvo vecí, ale najmä udalostí a ľudí. Finalisti ju citlivo prekryli novou vrstvou svojich umeleckých diel. Práve vízie a kreativita umelcov a umelkýň vnášajú do vyprázdnených ruín druhý život, odpočítavajú im ďalší čas. Nový začiatok je tak metatémou tohtoročného finále Ceny Oskára Čepana. Veď, ako je viac či menej zrejme aj z prezentovaných diel, vznikalo v atmosfére krízy hodnôt, ale aj túžby po lepších inštitúciách a spravodlivejšej spoločnosti.

"Symbolicky to vyjadruje podtitul výstavy Time After Time, ktorý sme si požičali z populárnej hudby a ktorý odkazuje na to, že aj keď nezmažeme zažité, môžeme s nádejou skúšať začínať vždy nanovo. Najrazantnejšie to dokáže vyjadriť práve mladé umenie. Výstavný projekt vo vizuálne silných dielach jeho protagonistov reflektuje aj aktuálne témy post-pravdivej spoločnosti. Na historické traumy, utópie a dystópie, problematiku identity a tela, vedu a technológiu nazerajú už poučene, zrelo a z nadhľadom. Zo svojej generačnej perspektívy pracujú s týmito obsahmi a pojmami ako s prvkami stovebnice zložitej, mnohovýstavnej reality, ktorú reflektujú vo svojich individuálnych jazykoch a prostredníctvom rôznych médií: maľby, kresby, inštalácie, videa, fotografie, hudby, živej performancie, zásahov do verejného priestoru, sociálnou plastikou či virtuálnou realitou. Vnímanie chvejivých hraníc medzi viditeľným a neviditeľným podporuje aj architektonické riešenie výstavy od Petra Lišku, ktoré komplikovaný priestor na jednej strane zjednocuje, na druhej strane ho rešpektuje a vytvára skôr komunikačné spojenia, než ohraničenia jednotlivých diel a inštalácií," doplnila kurátorka.

Odborná komisia v zložení **Rainer Fuchs, Michal Novotný, Kiki Petrátou a Lora Sariaslan** vybrala začiatkom júla 23. ročníka Ceny Oskára Čepana umelcov: **Luciu MIČÍKOVÚ** (1986), **Adama NOVOTU** (1984), **Emíliu RIGOVÚ** (1980), **Borisa SIRKU** (1981). Súťaž organizuje **Nadácia – Centrum súčasného umenia** a ako spoluorganizátor privátna platforma na podporu umenia **collective**.

Komisia sa zhodla na tom, že „*dielo vybraných umelkýň a umelcov reprezentuje mnohorakosť súčasných umeleckých prístupov, ktoré siahajú od neo-konceptuálnych stratégií a sociálne angažovaných diel až k novému kritickému vymedzeniu sa voči moderným a neoavantgardným paradigmám. Tieto pozície dokazuje v tvorbe vybraných finalistov vysoká úroveň umeleckej kvality a súčasnosť výpovede,*“ ako verdikt sformuloval Rainer Fuchs, predseda komisie a vedúci kurátor Múzea moderného umenia vo Viedni (mumok).

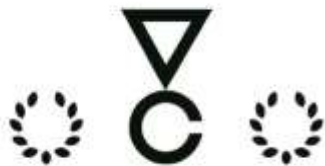
FINALISTI:

Lucie Mičková (1986 Tábor, žije a pracuje v Prahe)

Lucie pracuje s výtvarným jazykom vlastnej špecifickej ikonografie, plynule prechádzajúc z maľby do kresby a objektu. Premyslenými konšteláciami spomenutého vytvára prekvapivé priestorové stretnutia, ktorých dôležitým parametrom je čas ako určujúca veličina. Zodpovedá tomu aj jej prax v kolážovaní motívov a materiálov, ktoré sa na seba vrstvia ako časové usadeniny minulej krásy – takej, čo pripomína prírodné deje, fyzikálne javy a pohľady do mikroskopu. Diela vznikajú dlhodobou sústredenou prácou, neraz sú inšpirované literárnou predlohou v kombinácii s konkrétnymi prežitými skúsenosťami. Ich prostredníctvom okrem iného metaforicky uvažuje aj o intersubjektívnych vzťahoch, o fungovaní ľudskej spoločnosti a jej možných (lepších) budúcnostiach. Autorkina individuálna ženská skúsenosť však nikdy neustupuje zdanlivo univerzálnym témam – v jej vesmíre je podstatná vzájomná láska, ľudskosť a neha.

Adam Novota (1984 Bratislava, žije a pracuje v Bratislave) pracuje na dlhodobějších projektoch multimedialného charakteru, ktoré svojimi vlastnosťami sociálnej plastiky na pomedzí žitej a virtuálnej reality dokážu ťažiť z neočakávaných ideových a formálnych spojení. Projekty stavia postupne, ako architektúry z rozličných prvkov, v ktorých sa vie pohybovať nielen on sám, ale dobrodružné objavovanie a interakciu ponúka aj divákovi. Jeho stratégia prekrývania odlišných polí nie je samoúčelná, okrem kreatívneho potenciálu vyjadruje autorove vyargumentované postoje k manipulácii verejnosti postpravdivými médiami. Napriek zjavnému kontextuálnemu presahu z výtvarného umenia do oblastí politiky, histórie a sociológie, sociológie a politiky sa autor nevyhýba ani zaujatiu kritických názorov k praxi vizuálneho umenia a jeho inštitúcií. Používa a vyvíja hybridné techniky a médiá, vytvára sociálne plastiky – prelínanie umenia, dizajnu a života generuje z jeho projektov mrazivé témy, ktoré dokáže virálne šíriť. V aktuálnom sociálnom projekte o M. R. Štefánikovi takto pracuje s pojmom utópie, ktorý priamo prepojí s výstavným priestorom s použitím živej performancie a virtuálnej reality.

Emília Rigová a.k.a Bári Raklóri (1980, Trnava, žije striedavo v Banskej Bystrici) skúma priepustnosť hraníc ľudskej identity a jej prístup k tvorbe je rozhodne genderový. Kriticky nahliada na stereotypy spojené nielen s vnímaním svojho rómskeho pôvodu, ale aj s globálnym fungovaním narácií v kultúre a umení vôbec. Vizuálne, ale aj kurátorsky a publicisticky, skúma problematiku dynamiky potláčania etnických či sexuálnych menšín v dejinách a v súčasnosti. Zaujíma ju manipulácia väčšinového diskurzu a skresľovanie kolektívnej pamäti – venovala sa napríklad téme rómskeho holokaustu. Zo svojej špecifickej ženskej pozície vedome nastavuje zrkadlo spoločnosti formou digitálne manipulovaných obrazov, objektov, videí a performancií, ktoré sú neraz fyzicko-mentálnymi skúsenosťami aj za cenu bolestivého testovania vlastnej duševnej a telesnej výdrže.

Boris Sirka (1981 Snina, žije a tvorí v Košiciach)

Autor rozvíja svoj program na viacerých paralelných úrovniach, ktoré sa navzájom prelínajú; maľby, kresby, objekty, site-specific inštalácie, súčasná hudba, video a zvukové diela či experimentovanie s filmom, ktoré nachádza vyústenie v audiovizuálnej syntéze, a predstavujú rôzne formy, ktorými komunikuje svoje (nielen) umelecké myslenie. Tradičné a súčasné či klasické a experimentálne sa u neho vo vzájomnej interakcii nevyklučujú, predstavujú skôr dialektické nástroje k artikulovaniu vlastného postoja v oblasti tvorby. Pestovaním „chameleónskeho“ prístupu sa dokáže pohybovať v rôznych kontextoch zároveň a celkom rezignovať na rozdiely medzi vysokým a nízkym. Jeho nepokojnú myseľ okrem subkultúry inšpirujú aj vedecké teórie a ich dejiny.

Kalendár podujatí:

ČEPAN PIATKY sú platformou umožňujúcou osobné stretnutia s finalistami, kde každý z autorov priblíži svoju tvorbu, jednotlivé umelecké diela a seba samého jemu vlastným a najprirodzenejším spôsobom. Emíliu, Adama, Luciu a Borisa môžete stretnúť v dvoch po sebe nasledujúcich piatkových večeroch na ich spoločnej výstave v OD Dunaj.

12.10. / 18:00

Čepan Piatok s Emíliou Rigovou a Adamom Novotom

V rozmanitom poli myšlienkových impulzov a výtvarných vyjadrovacích prostriedkov Emílie Rigovej a Adama Novotu sa sústreďíme na prieniky tém oboch autorov, ako sú identita, záujem o komunitu, kultúrne a sociálne stereotypy, pamäť a história.

19.10. / 18:00

Čepan Piatok s Luciou Mičíkovou a Borisom Sirkom

Stretnutie s Luciou Mičíkovou a Borisom Sirkom nebude len rozhovorom o ich tvorivých východiskách, bude mať zároveň performatívny charakter, kde sa obaja autori predstavia aj iným spôsobom, ako len cez vizuálne umenie.

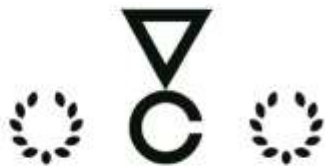
20.10. / 14:00

Rodinná návšteva Ceny Oskára Čepana

Sobotné popoludnie strávene s vašou rodinou na výstave Ceny Oskára Čepana. V sprievode lektora sa dozviete viac o výstave, jej autoroch, mieste, kde sa nachádza, ako aj o samotnej osobe a cene Oskára Čepana. Súťažiť umožníme nielen finalistom Ceny, ale aj deťom, rodičom a starým rodičom.

08.10. až 19.10.

Čepan školám

Pre základné a stredné školy máme pripravený program v sprievode výtvarného pedagóga, ktorý vtiahne triedu do výstavy prostredníctvom tvorivých aktivít a úloh.

Súťaž Cena Oskára Čepana vznikla v roku 1996 a je určená vizuálnym umelcom do veku 40 rokov. Účasť v súťaži nie je obmedzená konkrétnym výtvarným médiom. Projekt realizuje od roku 2001 Nadácia – Centrum súčasného umenia, od roku 2016 v spolupráci s Residency Unlimited, Trus for Mutual Understanding a s finančnou podporou Fondu na podporu umenia. Od roku 2018 je spoluorganizátorom ceny platforma pre podporu umenia Collective. Cena je súčasťou medzinárodnej siete ocenení YVAA – Young Visual Artists Awards, organizovaných v krajinách stredovýchodnej Európy.

Oskár Čepan (1925-1992) bol literárnym vedcom, výtvarným teoretikom a kritikom, umelcom, archeológom a paleontológom. *„Spája v sebe odvahu, étos, presvedčenie, intuíciu a schopnosť revidovať ustálené názory. Sú to vlastnosti ojedinelé, hodné mladých nositeľov Ceny Oskára Čepana a jej trvalého kultivovania.“* –Peter Zajac, júl 2014

www.oskarcepan.sk

Tím Ceny Oskára Čepana 2018:

Koordinácia a supervízia: Lucia Gavulová

Kurátorka výstavy: Lucia Gregorová Stach

Sprievodné programy: Lucia Gašparovičová

Vizuálna identita a architektúra výstavy: Peter Liška

Produkcia a inštalácia: Ján Kekeli, Jozef Liška, Marcel Mališ

Organizátor: Nadácia – Centrum súčasného umenia

Spoluorganizátor: collective

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Partneri: J&T Banka

Mediálni partneri: Denník N, RTVS, Rádio Devín, Rádio_FM, BKIS

Komunikačný partner: SKPR STRATEGIES

Špeciálni partneri: Trust for Mutual Understanding, Residency Unlimited